

Het deelgebied is genoemd naar het buurtschap Nude. Het is een van oorsprong agrarisch gebied. Op oud kaartmateriaal is te zien dat rond 1850 het gebied in gebruik is genomen voor de landbouw. Wat opvalt is dat de verkaveling in de loop der tijd weinig is gewijzigd. Het zuidelijke deel was intensiever verkaveld, met smallere percelen dan het noordelijke deel. In het zuidelijk deel waren veel boomgaarden aanwezig. Een mogelijke verklaring is dat de bodem in het noordelijk deel veel zwaardere (kom) klei bevat dan het zuidelijk deel. In het gebied wordt momenteel zowel akkerbouw als veeteelt bedreven. Hierbij ligt de nadruk van de akkerbouw op het zuidelijk deel van het gebied. De bebouwing betreft lintbebouwing langs de N225 en daarnaast nog enkele verspreid liggende boerderijen.

De vogelsoorten die in het gebied zijn gezien zijn grotendeels te relateren aan het agrarische gebruik. Typische vogelsoorten die voorkomen in gebieden met veel weilanden zijn patrijs, Kievit, ooievaar en wulp. De Kievit broedt echter vooral nog op akkers. Opvallend zijn de enkele tientallen kleine zwanen die overwinteren in het noordelijke deel van het gebied. Veel van de waargenomen soorten zijn vogels die op erven broeden, zoals boerenzwaluwen, ringmus, huismus, spotvogel, kerkuil en steenuil. Van laatst genoemde zijn er zo'n 6 territoria aanwezig, wat aangeeft dat het goed leefgebied is. De boomvalk voelt zich thuis in het gebied. De verspreid gelegen populierenbosjes of laanbomen bieden geschikte nestgelegenheden. Voor zijn voedsel zal de soort richting de uiterwaarden vliegen, op zoek naar libellen.

Hazen, reeën en konijnen worden regelmatig gezien op de agrarische percelen. Ook de wezel komt nog in het gebied voor. Het leefgebied van deze kleine marterachtige ligt onder druk. Predatie van eieren kan een probleem vormen voor de steenuil. Er zijn echter methodes om de toegang voor steenmarters te beperken met behulp van een sluisje. Er zijn in het gebied geen waarnemingen van vleermuizen bekend. In de bebouwing zullen ongetwijfeld enkele verblijfplaatsen aanwezig zijn, maar door de openheid van het gebied is het geen goed foerageergebied voor vleermuizen. De laanbeplanting langs de wegen in het gebied kunnen een functie hebben als vliegrouwe voor vleermuizen afkomstig van de bebouwde kom van Wageningen.



Grote modderkruiper (foto: 123RF.com)

De meeste algemeen voorkomende amfibieën zijn waargenomen in het gebied. Bijzonder is het voorkomen van de kamsalamander in een kleine poel aan de voet van de Grebbedijk. Zelfs in het aangrenzende natuurgebied de Bovenste Polder wordt deze soort zeer lokaal waargenomen. De kamsalamander heeft snel te leiden onder de aanwezigheid van vissen, die de eieren opeten. Daarnaast stelt de kamsalamander eisen aan de kwaliteit van het water waarin de eieren worden gelegd. Een soort die ook specifieke eisen stelt aan het watersysteem is de zeldzame grote modderkruiper. Ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei vormt het leefgebied. In veel gebieden is de soort door intensivering van de landbouw verdwenen. Voor het gebied en de omliggende gebieden is het nog regelmatig voorkomen een echte bijzonderheid.

Hofleverancier van de soortenrijkdom van ongewervelden is een klein terrein aan de Nieuwe Kanaal, grenzend aan de bebouwde kom van Wageningen. Hier zijn onder andere de eitjes van de sleedoornpage gevonden. De sleedoornpage is een wettelijk beschermde vlindersoort. De eitjes zijn uiterst klein en je hebt een geoefend oog nodig om ze te ontdekken. Het groot aantal waargenomen soorten libellen, nachtvlinders, sprinkhanen, galwespen geeft ook aan dat veel gespecialiseerde kennis aanwezig is bij de waarnemers die het terrein bezoeken.

De vaatplanten zijn met 410 waargenomen soorten goed vertegenwoordigd als het gaat om de soortenrijkdom in het gebied. Er zijn ook relatief veel bijzondere of zeldzame soorten gezien. Sommige daarvan zijn typisch voor het rivierengebied met zware en kalkrijke kleigronden. Kattendoorn (vaak op dijkellingen), spiesleeuwenbek en Karwijvarkenskervel zijn voorbeelden hiervan. Veel plantensoorten zijn gezien in het gebied waar het Nudepark 2 wordt ontwikkeld. Deels profiteren de planten van nieuwe en tijdelijke omstandigheden en deels van de herinrichting van het westelijke deel van het toekomstige bedrijventerrein, waar vochtige omstandigheden worden gecreëerd.

Van de overige soorten zijn de korstmossen het vermelden waard. Korstmossen zijn goede indicatoren als het gaat om luchtverontreiniging en klimaatverandering. Op de bomen langs de Haarweg wordt de soortgroep regelmatig in kaart gebracht. Er is onder andere het zeer zeldzame wimpermos gevonden. Vooral luchtverontreiniging met ammoniak heeft er voor gezorgd dat deze soort en vele andere korstmossen zeldzaam zijn geworden of geheel zijn verdwenen.

Gebiedskenmerken

Oppervlakte:	345 ha	<p>Haarweg (foto: Google)</p>
Bodem:	Kalkloze poldervaaggronden en ooivaaggronden (zavel en zware klei)	
Water:	1,5 tot 2,5 m -mv	
Type landschap	Open agrarisch grootschalig landschap	

Top 10 karakteristieke soorten (totaal aantal waargenomen soorten NDFF: 747)		
Vogels (138 waargenomen soorten, Rode Lijst 32)	Vleermuizen (0 waargenomen soorten)	Zoogdieren (12 waargenomen soorten, Rode Lijst 2)
Blauwe Kiekendief, Boerenzwaluw, Boomvalk Brilduiker, Gele Kwikstaart, Graspieper, Huismus, Huiszwaluw, Keep, Kneu, Koekoek, Kramsvogel Matkop, Nachtegaal, Oeverloper, Paapje, Patrijs, Pijlstaart, Ransuil, Ringmus, Spotvogel, Steenuil, Tapuit, Torenvalk, Tureluur, Veldleeuwerik, Velduil, Watersnip, Wilde Zwaan, Wintertaling, Wulp, Zwarte Mees	-	Bever (invoerfout?), wezel Haas, Egel, Konijn, Mol, Ree Steenmarter
Amfibieën (6 waargenomen soorten, Rode Lijst 1)	Reptielen (0 waargenomen soorten)	Vissen (3 waargenomen soorten, Rode Lijst 1)
Kamsalamander Kleine watersalamander, Poelkikker, Bastaardkikker Gewone Pad, Groene Kikker	-	Grote Modderkruiper Snoek, Tiendoornige stekelbaars
Ongewervelden (113 waargenomen soorten, Rode Lijst 3)	Vaatplanten (410 waargenomen soorten, Rode Lijst 17)	Overige (65 waargenomen soorten, Rode Lijst 1)
Sleedoornpage, Bruin blauwtje, Gele luzernevlinder Ramshoornagalwesp, Azuurwaterjuffer, Smaragdlibel, Weidebeekjuffer, Donker kamsprietbladsnijdertje	Absintalsem, Akkerleeuwenbek, Beemd-kroon Brede waterpest, Eironde leeuwenbek, Gewone agrimonie, Gladde ereprijs, Kamgras Karwijvarkenskervel, Kattendoorn, Kleine wolfsmelk, Korenbloem Kruisbladwalstro, Oot, Spiesleeuwenbek, Spits havikskruid	Wimpermos Groen boomschildmos, Groot dooiermos Gerimpeld boogsterrenmos

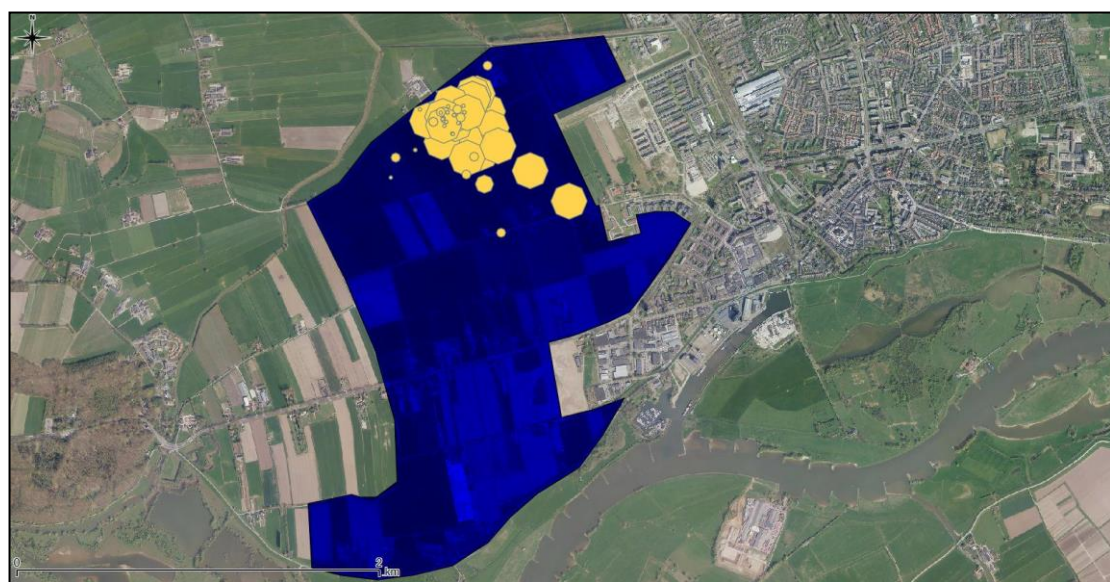
Stand van zake

- Een deel van de soorten die in het gebied voorkomen hebben zich gevestigd, mede door het agrarische gebruik. Door de steeds verder toenemende intensivering van de landbouw komen veel soorten echter in het gedrang. Veel graslanden veranderen in maisakkers. Productieverhoging heeft geleid tot eenvormige gewassen en moderne technieken zorgen er voor dat het boerenland in zijn geheel bijdraagt aan de productie. De zogenaamde overhoekjes verdwijnen. De variatie in landschap verdwijnt en daarmee de variatie in soorten. In het gebied Nude is bovendien sprake van uitbreidingen vanuit de stad Wageningen. Dit betekent een toename van ruimtebeslag, maar biedt ook kansen om de afwisseling te verhogen.

Natuurkwaliteit

- De natuurkwaliteit in het gebied wordt bepaald door het grootschalige en open karakter van het landschap en het relatief grote aandeel weidegronden. Er is weinig intensieve veehouderij aanwezig, hetgeen voor de luchtkwaliteit gunstig is. Het gebied heeft goede potenties voor vergroting van de soortenrijkdom. Het is gelegen tussen de uiterwaarden van de Neder-Rijn in het zuiden en de vochtige hooilanden met veengrond in het noorden. Als plantensoorten de kans krijgen zich te vestigen neemt de soortenrijkdom snel toe. Dit is al te zien in een deel van het gebied.

Hotspots



Waarnemingen van pleisterende kleine zwanen in de periode 2014-2019 (bron; NDFF)

Een echte hotspot is een rustplaats voor de kleine zwaan in het noordoostelijke deel van het gebied. Hier grazen en rusten in de winter. Het zijn broedvogels afkomstig van de toendra's in Rusland en Scandinavië. De aantallen zijn bescheiden, meestal rond de 20 tot 30 individuen, maar in het binnenland worden niet vaak pleisterende groepen waargenomen. Nederland speelt een belangrijke rol voor de overwintering van de soort. Bijna de helft van de Noordwest-Europese populatie verblijft in Nederland, veelal op grote open wateren, zoals het Lauwersmeer, IJsselmeer en Veluwemeer.

Kleine zwanen zijn schuwe vogels, rust is belangrijk. Iedere keer dat een kleine zwaan op moet vliegen vanwege een verstoring betekent dat er kostbare energie verloren gaat.

Ontwikkelmogelijkheden

- Voor de lange termijn is een ontwikkeling richting natuurgerichte landbouw in het gebied een manier om de bijzondere omstandigheden te behouden. Verbetering van een aantal omstandigheden kan bijdragen aan het behoud en ontwikkeling van populaties van de typische "agrarische" soorten die nu nog in het gebied voorkomen (weidevogels, erfvogels). Behoud van de openheid (rust) en landgebruik in met name het noordelijk deel van het gebied is belangrijk. Het beheer afstemmen op de aanwezige weidevogels kan op vele manieren:
 - Aanpassen zaaidata op akker/maisland.
 - Om nesten heen ploegen.
 - Faunaranden aanleggen als vluchtplaats voor de pullen (tegen predatie).
 - Uitgesteld maaien grasland, stroken maaien.
- In zuidelijk deel van het gebied zijn het aanleggen van bloemrijke akkerranden, schaalverkleining door aanplant van houtwallen, hoogstamfruitbomen en meidoorn- en sleedoornhagen mogelijkheden om de biodiversiteit te verhogen. Omdat vaatplanten hiervan zullen profiteren zullen insecten toenemen. De rest volgt vanzelf !

Uitgelicht: Bescherming grote modderkruiper

De grote modderkruiper is een soort die extra aandacht kan gebruiken. De soort komt in het gebied en de directe omgeving voor, wat een extra verantwoordelijkheid met zich mee brengt voor een ieder die invloed heeft op de watergangen. De soort is namelijk wettelijk beschermd. Onderhoud en beheer, gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen, dempingen ten behoeve van ontwikkelingen, deze kunnen allemaal invloed hebben op de soort.

Vanwege de wettelijke bescherming is er door de overheid een kennisdocument opgesteld, veel beschermingsmaatregelen worden genoemd. Belangrijk aspect hierbij is dat er altijd sprake is van maatwerk.

Het kennisdocument van deze soort is evenals vele andere beschermde soorten te vinden op de website van BIJ12.



Schonen van sloot. Intensief onderhoud kan nadelig zijn voor de grote modderkruiper (foto123RF.com)